

حکمرانی بدون نخبگان ممکن نیست؛ خراسان رضوی به دنبال الگویی نوین برای تصمیم‌سازی

معاون امنیتی و انتظامی استانداری خراسان رضوی و مدیران اندیشکده‌های استان بر نقش نخبگان، هوش مصنوعی و اندیشه‌ورزی در اصلاح حکمرانی، تصمیم‌سازی و سیاست‌گذاری کشور تأکید کردند.

به گزارش شبکه خبری مدیران نابغه، امیرالله شمقدری، معاون امنیتی و انتظامی استانداری خراسان رضوی در نشست خبری تشریح ابعاد، اهداف و برنامه‌های «رویداد نخبگانی خرد ملی برای ایران برخاسته» در جمع اصحاب رسانه، با تأکید بر ضرورت بهره‌گیری از ظرفیت نخبگان، رسانه‌ها و دانشگاهیان در فرآیند تصمیم‌سازی و حکمرانی، اظهار کرد: خراسان رضوی از ظرفیت‌های کم‌نظیری برای مدل‌سازی و نمادسازی در سطح کشور برخوردار است و می‌تواند با اتکا به اندیشه‌ورزی و داده‌محوری به یک الگوی موفق در حکمرانی تبدیل شود.

وی افزود: اصلاح حکمرانی نیازمند شناخت دقیق مسائل و تکیه بر داده‌های معتبر است. کسی می‌تواند مطالبه‌گری و پرسشگری مؤثر داشته باشد که بر داده‌ها و اطلاعات اشراف کامل داشته باشد و رسانه‌ها، خبرنگاران و اندیشه‌ورزان باید با این رویکرد به مسائل استان ورود کنند.

معاون امنیتی و انتظامی استانداری خراسان رضوی با اشاره به برخی چالش‌های مدیریتی کشور ادامه داد: در حوزه ناترازی انرژی، ساده‌ترین راهکار قطع برق و گاز یا تعطیلی بخش‌های مختلف است، در حالی که تصمیم‌گیری صحیح نیازمند شناخت دقیق الگوی مصرف است. در خراسان رضوی بیشترین مصرف برق با ۳۸ درصد مربوط به بخش کشاورزی است و سهم روشنائی معابر تنها حدود ۲ درصد است؛ بنابراین باید سیاست‌های صرفه‌جویی بر اساس واقعیت‌های آماری و داده‌های موجود اتخاذ شود.

وی همچنین به موضوع مصرف آب اشاره کرد و گفت: برخلاف تصور عمومی، بیشترین برداشت غیرمجاز آب مربوط به چاه‌های غیرمجاز نیست، بلکه از چاه‌های دارای مجوز صورت می‌گیرد و این موضوع نشان می‌دهد برای حل مسائل باید نگاه کارشناسی و مبتنی بر داده داشته باشیم.

شمقدری با بیان اینکه یکی از معضلات بزرگ خراسان رضوی بحث پیچیدگی‌های بروکراسی اداری است، تصریح کرد: قاطعانه معتقدم حدود ۸۰ درصد مکاتباتی که در نظام اداری انجام می‌شود زائد است و باید با استفاده از ظرفیت نخبگان و نشست‌های اندیشه‌ورزانه، راهکارهای اصلاح این وضعیت را شناسایی و اجرایی کرد.

معاون امنیتی و انتظامی استانداری خراسان رضوی افزود: امروز و در آستانه نیم قرن از گذشت انقلاب اسلامی، بیش از هر زمان دیگری به مدیران خلاق، نوآور و صاحب ایده نیاز داریم. مدیران باید از ظرفیت نخبگان و دانشگاهیان به عنوان مشاوران فکری خود بهره ببرند؛ افرادی که بدون هیچ چشم‌داشتی آماده ارائه دیدگاه‌های تخصصی و راهگشا هستند.

وی گفت: باید نشست‌های اندیشه‌ورزی بر محور مسائل اصلی استان شکل گیرد و از پرداختن به موضوعات فرعی که جای مسائل اصلی را می‌گیرند پرهیز شود. همچنین باید از نگاه‌های حزبی، جناحی و یا رویکردهای غیرموجه بر فرآیند تصمیم‌سازی اجتناب شود.

شمقدری با تأکید بر نقش فناوری‌های نوین در حکمرانی ادامه داد: امروز عصر فناوری و هوش مصنوعی است و باید از این ظرفیت در مدیریت و تصمیم‌گیری بهره گرفت. استفاده از ابزارهای هوش مصنوعی می‌تواند در مدیریت حجم گسترده مکاتبات اداری و اتخاذ تصمیم‌های دقیق‌تر و کارآمدتر نقش مؤثری ایفا کند.

وی اظهار کرد: خراسان رضوی ۱۸ نماینده در مجلس شورای اسلامی دارد، اما در بسیاری از موضوعات شاهد یک صدای واحد و منسجم از سوی نمایندگان استان نیستیم؛ در حالی که هم‌افزایی و وحدت نظر می‌تواند در حل مسائل استان نقش مؤثری داشته باشد.

شمقدری آینده‌نگاری ۱۴۲۰ را یکی از اقدامات ارزشمند مجموعه‌های اندیشه‌ورز استان عنوان کرد و افزود: با بهره‌گیری از ظرفیت‌های علمی، به‌ویژه توانمندی‌های دانشگاه فردوسی مشهد، می‌توان مسیر حکمرانی، سیاست‌گذاری و قانون‌گذاری را تقویت کرد و از نشست‌های کم‌حاصل به سمت اندیشه‌ورزی‌های محصول‌محور حرکت کرد.

وی در پایان با تأکید بر تعامل مستمر با رسانه‌ها گفت: اصحاب رسانه را محرم خود می‌دانیم و معتقدیم بیش از ۸۰ درصد مسائل و موضوعات استان محرمانه نیست. باید با مردم گفت‌وگو کرد، مسائل را با شفافیت توضیح داد و از ظرفیت رسانه‌ها برای ارتقای کیفیت حکمرانی بهره گرفت.

حسین افخمی روحانی، مدیر اندیشکده حکمرانی و قانون‌گذاری خراسان رضوی، با تأکید بر ضرورت بهره‌گیری از ظرفیت نخبگان در فرآیند حکمرانی و قانون‌گذاری گفت: یکی از مهم‌ترین ظرفیت‌های کشور، توان نخبگانی استان‌هاست و باید از این ظرفیت پیش از تدوین قوانین، برنامه‌ها و اسناد کلان استفاده شود.

وی اظهار کرد: واژه‌های «اندیشکده» و «حکمرانی» طی سال‌های اخیر بیش از گذشته وارد ادبیات مدیریتی کشور شده‌اند، اما هنوز در بسیاری موارد فهم

دقیقی از این مفاهیم شکل نگرفته است. در حوزه تقنین، راه صحیح حکمرانی این نیست که عده‌ای در یک نقطه جمع شوند و برای همه مسائل تصمیم بگیرند، بلکه باید از ظرفیت‌های تخصصی و نخبگانی در فرآیند تصمیم‌سازی استفاده شود.

مدیر اندیشکده حکمرانی و قانون‌گذاری خراسان رضوی ادامه داد: امروز در هر ۳۱ استان کشور اندیشکده‌های حکمرانی فعال شده‌اند و این شبکه ظرفیت ارزشمندی را برای مشارکت نخبگان در حل مسائل کشور فراهم کرده است.

وی با اشاره به فعالیت‌های این اندیشکده طی سه تا چهار سال گذشته گفت: در این مدت درباره طرح‌ها و لوایح مختلف، چه به درخواست نمایندگان و چه به ابتکار خود اندیشکده، نظرات کارشناسی ارائه شده است. برای نمونه در موضوع مهاجرت و همچنین قانون برنامه هفتم توسعه، پیشنهادهای و اصلاحاتی از سوی اندیشکده ارائه شد.

افخمی روحانی افزود: تاکنون سابقه نداشته است که پیش از تدوین برخی اسناد و برنامه‌ها، نخبگان به صورت سازمان‌یافته وارد فرآیند تصمیم‌سازی شوند. این در حالی است که استفاده از دیدگاه‌های تخصصی می‌تواند کیفیت اسناد و برنامه‌های توسعه‌ای را ارتقاء دهد.

وی ادامه داد: تدوین سند چشم‌انداز ۲۰ ساله مشهد، یکی از اقدامات مهم در این حوزه بوده است. همچنین در پیش‌نویس سند ملی زیارت، ظرفیت‌های ارزشمندی در استان و شهرستان‌ها وجود دارد که باید فعال شود و رسانه‌ها نیز می‌توانند در معرفی و تقویت این ظرفیت‌ها نقش مؤثری ایفا کنند.

مدیر اندیشکده حکمرانی و قانون‌گذاری خراسان رضوی با تأکید بر ضرورت اصلاح شیوه‌های اخذ نظر از نخبگان و پژوهشگران اظهار کرد: نظرسنجی و دریافت دیدگاه‌های کارشناسی نباید صرفاً جنبه تشریفاتی داشته باشد، بلکه باید به‌گونه‌ای باشد که واقعاً از ظرفیت اندیشمندان در فرآیند تصمیم‌گیری استفاده شود.

افخمی روحانی افزود: دو ویژگی اصلی اندیشکده‌ها، استقلال و پاسخگو کردن نهادهای حکمرانی است. اندیشکده‌ها و مراکز پژوهشی نباید به نهادهای قدرت وامدار باشند. همچنین اگرچه نظرات آن‌ها جنبه ارشادی دارد، اما این مجموعه‌ها ظرفیتی ایجاد می‌کنند که مسئولان و نهادهای حکمرانی در برابر افکار عمومی و مجموعه‌های مردمی پاسخگو شوند.

وی خاطرنشان کرد: هرچه ارتباط میان نخبگان، رسانه‌ها و نهادهای تصمیم‌گیر تقویت شود، امکان دستیابی به حکمرانی کارآمدتر و تصمیم‌های دقیق‌تر برای حل مسائل کشور افزایش خواهد یافت. در ادامه، حسین زمانی، رئیس اندیشکده نگاه بر تشکیل مجمع اندیشکده‌های خراسان رضوی تأکید کرد و گفت: این مجمع می‌تواند به عنوان عقل منفصل در کنار مدیران و نهادهای تصمیم‌گیر عمل کند. در سطح استان باید مجمع اندیشکده‌های استان را داشته باشیم که به عنوان عقل منفصل دستگاه‌های اجرایی کار کند.

افخمی روحانی افزود: با بهره‌گیری از ابزارهای فناورانه، مشارکت مردم و استفاده از ظرفیت تنظیم‌گری، امکان مدیریت و حل بخش قابل توجهی از مسائل حوزه نان وجود دارد و می‌توان به جای تکیه صرف بر اقدامات کتتری و متمرکز، از سازوکارهای مبتنی بر مشارکت اجتماعی استفاده کرد.

رئیس اندیشکده نگاه ادامه داد: هرچه نقش نهادهای مردمی، اندیشکده‌ها و ظرفیت‌های اجتماعی در فرآیند حکمرانی و حل مسائل عمومی افزایش یابد، دستیابی به راهکارهای پایدار و اثربخش نیز تسهیل خواهد شد.